

Beleidsplan Missiemuseum 2023 - 2028

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
1. INLEIDING	3
2. ALGEMENE INFORMATIE	4
2.1. HET MISSIEMUSEUM	4
2.2. MISSIE EN VISIE	5
2.3. INFRASTRUCTUUR EN OPENINGSTIJDEN	6
2.4. CULTURELE CODES	6
3. COLLECTIE	7
3.1. DE COLLECTIEBESCHRIJVING	7
3.2. HERKOMST EN EIGENDOM COLLECTIE	8
3.3. COLLECTIEREGISTRATIE	8
3.4. ONDERZOEK EN WETENSCHAP	8
3.5. DOCUMENTATIE	9
3.6. BEHOUD EN BEHEER	9
3.7. COLLECTIEVORMING, VERWERVEN, SELECTEREN EN AFSTOTEN	10
4. PUBLIEK	11
4.1. ALGEMEEN	11
4.2. PRESENTATIEBELEID	11
4.3. TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN	12
4.4. COLLECTIEBEHEER OP ZAAL	13
4.5. EDUCATIEVE TAKEN	14
4.6. TOEGANKELIJKHEID	14
4.7. MARKETING EN PUBLIC RELATIONS	14
4.8. VRIENDEN	14
5. SAMENWERKINGEN	15
5.1. PARTNERS EN SAMENWERKINGEN	15
5.2. NETWERK	15
6. SWOT-ANALYSE EN DOELSTELLINGEN	16
6.1. SWOT-ANALYSE	16
6.2. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN	17
7. HUISVESTING, ORGANISATIE EN BEDRIJFSVOERING	21
7.1. HUISVESTING EN VEILIGHEID	21
7.2. PERSONEEL EN ORGANISATIE	211
7.3. AUTOMATISERING	222
7.4. FINANCIËN EN BEGROTING	222

1. Inleiding

Het Missiemuseum heeft de afgelopen tijd zijn eerste stappen gezet naar lijfsbehoud en vernieuwing. Zo is er een start gemaakt met het aantrekken van een nieuwe staf voor het museum. Daarnaast zijn er nieuwe afspraken gemaakt met de gemeente, de verhuurder van het pand en de Societas Verbi Divini (SVD) als eigenaar van de collectie. Nu de eerste stappen naar een nieuwe toekomst voor het museum zijn gezet breekt er een nieuwe fase en beleidsperiode aan. In deze beleidsperiode wil het museum de basis op orde maken, het historisch ensemble weer oppoetsen en opnieuw de relaties verstevigen met het publiek. Dit wil het museum doen door het fundament te verstevigen (missie en visie aanscherpen), een relatiernetwerk op te bouwen, nieuwe tentoonstellingen te creëren en pilots in gang te zetten. Aan het eind van deze fase ontstaat er een nieuw fundament waar het museum de aankomende jaren op kan doorpakken.

Een belangrijk focuspunt is om de historische presentatie van kritische context te voorzien. Het museum heeft deze ambitie omdat de bezoeker in het Missiemuseum in een tijdscapsule stapt. Men loopt door statige gangen in een oud kloostergebouw en ziet een indrukwekkende veelheid aan volkenkundige en natuurhistorische objecten. De diergroep en vitrines roepen verwondering op over de immense diversiteit van de natuur, en de vele voorwerpen uit verschillende menselijke culturen. Doordat het 'bevroren' is in de tijd, geeft het een historisch beeld, alsof er geen ontwikkeling in de tijd is geweest. Het gepresenteerde wereldbeeld dat de missionarissen tot stand hebben gebracht, heeft een presentatie opgeleverd die niet meer aansluit bij het huidige beeld van de tijd. Door het aanbieden van context wil het museum een enerverende plek zijn die aanmoedigt tot dialoog.

In het nieuwe beleidsplan ligt de focus op de waarde van deze uitzonderlijke collectie. Het museum wil deze voor het publiek en al zijn partners zichtbaarder maken en digitaal ontsluiten. Daarom zal er ook een collectiebeleidsplan worden geschreven, waarin het museum nader onderzoekt wat precies tot de (kern)collectie behoort. Een helder verwervings- en afstotingsbeleid zal in dit plan niet ontbreken.

2. Algemene informatie

2.1. Het Missiemuseum

Het Missiemuseum is uniek in zijn soort en heeft een andere oorsprong dan moderne volkenkundige musea. In het Missiemuseum wordt de bezoeker geconfronteerd met duizenden voorwerpen. In enorme vitrines van de vloer tot het plafond zijn voorwerpen uitgesteld. Op land en op soort gerangschikt en – volgens 19^e-eeuws gedachtegoed – in de volgorde van mate van ‘ontwikkeling’ van volkeren. China en Japan golden als hoogst ontwikkeld, daarna volgden India, Indonesië, Papoea Nieuw-Guinea en Afrika in aflopende staat van ‘beschaving’.

Het Missiemuseum is in zijn huidige vorm geopend in 1931. Het is sterk gelokaliseerd in tijd en plaats, een product van het 19^e-eeuwse katholieke missiewerk in het historisch kloosterdorp Steyl. De in stand gehouden historische opstelling van het museum heeft een rijke geschiedenis. De missionarissen van de Congregatie van het Goddelijk Woord (Societas Verbi Divini, SVD) stuurden vanuit de landen waar ze werkten volkenkundige en natuurhistorische objecten naar Steyl. Vanaf het begin toont de Congregatie voorwerpen aan zijn gasten en publiek. In drie opeenvolgende fasen werden de objecten gepresenteerd: eerst in de gastenkamer in het klooster vanaf 1880, daarna in het museum in kloosterdrukkerij vanaf 1895 en vervolgens in de huidige locatie die in 1931 in gebruik is genomen. De opstelling van de collectie is sinds de opening min of meer ongewijzigd gebleven. In 2018 is de Stichting Missiemuseum Steyl opgericht, sindsdien is het museum zelfstandig, de collectie blijft wel eigendom van de SVD.

Het verzamelen van de collectie door de SVD en het tentoonstellen hiervan had twee verschillende doelen. Voorop stond dat het museum met zijn collectie interesse in de missie moest wekken. Deze interesse kon tot nieuwe donaties en aanwas bij de missie leiden. De gelovigen in het thuisland (Nederland en Duitsland) werden overtuigd van het nut van het ‘beschavingswerk’ en de opofferingen die daarmee gepaard gingen. Verder dienden de volkenkundige collecties tot opleiding van aanstaande missionarissen. De antropologische theorie erachter ondersteunde de katholieke leer. Die theorie werd geformuleerd door de SVD-geleerde Wilhelm Schmidt, die ook het Anthropos-instituut en het gelijknamige tijdschrift oprichtte.

Het aanleggen van antropologische verzamelingen werd als instrumenteel gezien voor het missiewerk: hoe beter men de lokale culturen begreep, hoe beter men kon missioneren. Zo paste de collectie in het koloniale systeem van overheersing, waarbij de wetenschap hielp om een beter beeld te krijgen van de kolonie door de natuur en de cultuur te classificeren, te begrijpen en te beheersen. Het missiewerk hielp om grip te krijgen op de bevolking door de heersende godsdienst en de macht die daarbij hoorde te vervangen door de christelijke, vanuit het thuisland geregeerde godsdienst. *(Arnold Janssen verkondigde zelf dat men, bij het missiewerk vanuit de SVD, juist de lokale culturen en het inheemse geloof moest respecteren)*

Ook het natuurwetenschappelijke onderzoek hielp om grip te krijgen op de koloniën en om te onderzoeken welke natuurlijke hulpbronnen commercieel te exploiteren waren. De natuurhistorische collecties werden ook gebruikt als handelswaar en ruilmiddel, de congregatie dreef een levendige handel in paradijsvogels en de varanen werden gebruikt als (diplomatiek) ruilmiddel.

Wanneer broeder Berchmans, een groot natuurliefhebber, vanuit Brazilië terugkeert, krijgt hij het beheer over het museum. In Brazilië raakt hij gefascineerd door vlinders en insecten. Tijdens zijn leven ontwikkelt hij zich tot een vlinderkenner van naam en faam. Voor het museum verzamelt hij daarnaast vele diersoorten uit de hele wereld. Zendingen, die maanden onderweg zijn geweest over zee en die de meest uiteenlopende zaken bevatten, zoals maskers, voorouderbeelden, kleding, wapens, wandkleden, serviesgoed, geprepareerde dieren, worden gerubriceerd en tentoongesteld door conservator broeder Berchmans. De presentatie, met een overdonderend tableau van dieren, was een ode aan de eenheid van de schepping. Helaas heeft broeder Berchmans voor zover bekend geen publicaties nagelaten waarin hij de wijze van presenteren in het Missiemuseum toelicht. Wel is bekend dat de natuurhistorische opstelling geïnspireerd is op de theorieën van naturalist Carl Hagenbeck (1844-1913).

2.2. Missie en visie

Missie:

Met een indrukwekkende tijdscapsule toont het Missiemuseum een wereldbeeld van meer dan 100 jaar geleden. Het museum wil deze rijke collectie uit alle delen van de wereld en zijn bijzondere geschiedenis in zijn historische context delen met het publiek en het gesprek aangaan over de drijfveren van toen en de perspectieven van nu.

Visie

Het Missiemuseum draait sinds jaar en dag, naast enkele professionals, op toegewijde vrijwilligers. Deze vrijwilligers vormen het hart van de organisatie. Het Missiemuseum vindt het belangrijk om een sociaal-maatschappelijke functie te blijven vervullen, het leven van de mensen in de regio te verrijken en mogelijkheden te bieden tot meedoen. Ook wil het museum open staan voor vragen vanuit de maatschappij. Hierbij wil het de aankomende beleidsperiode vooral de focus leggen op de context die nodig is om het museum te kunnen plaatsen in de tijdsgeschiedenis. Context en meerstemmigheid bieden is belangrijk in alle uitingen van het museum. Dit wil het museum doen door samen te werken met andere musea, kunstenaars en belangengroepen. Het (kritisch) onderzoeken en presenteren van de historische context en de daarbij behorende beeldvorming zal leidend worden voor alle communicatie met het publiek. Daarnaast wil het museum zijn relatie uitbouwen met het onderwijs uit de (EU-)regio. Zowel de collectie als de presentatie van het Missiemuseum is uniek en interessant voor de wetenschap. Daarom is het ook van groot belang dat de collectie digitaal toegankelijk wordt.

2.3. Infrastructuur en openingstijden

Het Missiemuseum beschikt over een grote vaste presentatie, in diverse zalen, en een tentoonstellingszaal voor wisseltentoonstellingen, een entree met balie, toilettengroep en museumshop, depots, klusruimte en kantoren met keuken en toiletten. De publieke ruimtes zijn gelijkvloers, zonder drempels, en goed toegankelijk. Reguliere openingstijden zijn: dinsdag tot en met zondag van 11.00 – 17.00 uur.

Extra is het museum open op: koningsdag 27 april, 2^e Paasdag, Hemelvaartsdag en 2^e Pinksterdag. Daarnaast is het gesloten op reguliere maandagen, 1^e Kerstdag 25 december en oudjaars- en nieuwjaarsdag.

2.4. Culturele codes

Het museale veld heeft de vier culturele codes: Ethische code voor musea, de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie. Het museum volgt de culturele codes van de culturele – en creatieve sector. Zo wil het museum een belangrijke positieve bijdrage leveren aan een innovatieve, ondernemende en creatieve museale sector. Het museum werkt daarvoor aan een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering en respectvol, solidair en in vertrouwen met elkaars belangen rekening te houden ten dienste van een sterke culturele sector. Het museum wil zo de potentie en kansen van makers ten volle benutten en laten renderen.

3. Collectie

3.1. De collectiebeschrijving

In de volkenkundige collectie bevinden zich voorwerpen uit China, Japan, Indonesië, de Filipijnen, Papoea Nieuw-Guinea, Ghana, Togo, Republiek Congo en Paraguay. De oudste voorwerpen stammen uit het eerste missieland van de SVD: China. De meest waardevolle collectie is die uit Nieuw-Guinea, uit het gebied rond de Sepik-rivier in voormalig Duits Nieuw-Guinea. In deze collectie bevinden zich uiterst zeldzame objecten, zoals voorouderschilden, verenschilden en geestenfluiten. Het zijn etnografische objecten van wereldklasse. In latere decennia zijn er voorwerpen toegevoegd, vaak met christelijke thema's, in een lokale beeldtaal vervaardigd. Meer recent zijn er nog 'souvenirs' toegevoegd die missionarissen van de SVD mee naar Steyl brachten. Waar de volkenkundige vitrines op het eerste gezicht een etnografisch verhaal lijken te vertellen, zit er in veel gevallen een missie-verhaal achter. Het staat er omdat het iets laat zien over bekeringen of over 'heidense' gebruiken. Het (waarschijnlijk 19^e eeuwse) Chinese huisaltaar is een goed voorbeeld. Het Missiemuseum beschikt over een brief van Pater Weig, waarin hij de achtergrond van het altaar beschrijft. Het was van een rijke familie, die zijn fortuin verloor en zich daarna bekeerde tot het Christendom. Het huisaltaar paste daar niet meer bij en ze boden het altaar aan Pater Weig aan, om te gebruiken als tabernakel voor de katholieke eredienst. Het is daarmee een 'missie-trofee'.

De natuurhistorische collectie is verdeeld in een insectenkabinet en een zoölogisch gedeelte. De overweldigende dierenverzameling bestaat uit opgezette zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën en vissen. De open diergroep met giraffe, antilopen, runderen, leeuwen en zebra's ligt centraal in het museum. Tot de collectie behoren ook bedreigde en uitgestorven diersoorten. Het insectenkabinet met zijn duizenden tropische vlinders, schorpioenen, spinnen, kevers en andere insecten is oorspronkelijk verzameld voor schoonheid, wetenschap, educatie en handel. De vlindercollectie worden verder aangevuld uit schenkingen van Latiers, Hermans, Ottenheijm en hebben een hoge wetenschappelijke en educatieve waarde. Dit zijn veel Nederlandse vlinders en waardplanten.

De collectie Schmutzer is historisch gezien een bijzondere verzameling. Het gaat om een groep beelden van hout, in Hindoe-Javaanse stijl, gemaakt tussen 1924 en 1927 door de Indonesische kunstenaar Iko, in opdracht van Joseph Schmutzer. In het begin van de 20e eeuw werden lokale bewoners in de missiegebieden zich steeds meer bewust van het belang van hun eigen cultuur. De kerk speelde daarop in door te bevorderen dat christelijke waarden werden uitgedrukt in, en aangepast aan lokale culturele tradities, inculturatie genoemd. De collectie Schmutzer is de eerste uitgewerkte beeldengroep die op deze manier buiten Europa werd vervaardigd. Deze collectie is in bruikleen ontvangen van de familie Schmutzer. Het Missiemuseum heeft ook de Collectie Schillings in bruikleen mogen ontvangen. Dit zijn Afrikaanse nek-, arm- en beenbanden.

Ook heeft de SVD een antiquarische boekencollectie. Dit is een uitgebreide bibliotheek van broeder Berchmans met betrekking tot natuurhistorie en volkenkunde uit de 18e en 19e eeuw. Daarnaast heeft het museum een historische foto's en glasnegatievencollectie.

3.2. Herkomst en eigendom collectie

De collectie is bijeengebracht door de missionarissen van de SVD, maar ook verworven door aankoop en andere vormen van verwerving, in de bronlanden zelf, maar ook in Europa. De twee grote deelcollecties zijn antropologie en natuurlijke historie. Daarnaast zijn er ook kleinere collecties op het gebied van missiologie, paleontologie, boeken, archieven en beeldmateriaal. Over de wijze van verwerven in de missielanden is nog niet veel bekend. Van de natuurhistorische collectie komt een aanzienlijk deel van diergaardes en handelaren. Ook zijn collecties van andere kloosterordes overgenomen. De precieze herkomst van de collectie is een belangrijk onderwerp voor nader onderzoek de komende jaren. Daarbij zullen gevoelige onderwerpen met voorrang worden aangepakt: herkomstgeschiedenis, omgang met menselijke resten en de wijze van beschrijven. De collectie is door de SVD in beheer gegeven aan de Stichting Missiemuseum Steyl.

3.3. Collectieregistratie

Het in kaart brengen en beschrijven van de eigen collectie heeft voor het Missiemuseum prioriteit. Het museum wil graag de collectie digitaal toegankelijk maken voor iedereen die hiervan wil genieten en onderzoek naar wil doen. Het museum is lid van de Coöperatie Erfgoed Limburg en streeft naar het publiceren van de collectie op brede platforms zoals op het Limburgs Erfgoednet en natuurlijk de eigen website. Op deze manier krijgt iedereen een beter beeld van de schatten van het museum en ontstaan er nieuwe mogelijkheden voor bezoekers, scholen, universiteiten en collega-instellingen om de collectie te ontdekken. Het is de wens om naast de vervollediging van de registratie van de kerncollectie, ook het archief, fotoarchief, de handbibliotheek en een rekwisietencollectie te registreren

3.4. Onderzoek en wetenschap

Zowel de collectie als de presentatie van het Missiemuseum is uniek en buitengewoon interessant voor de wetenschap. Zo bevat de antropologische collectie stukken van wereldklasse en de natuurhistorische collectie dieren die inmiddels uitgestorven zijn. In het depot liggen nog objecten, boeken en foto's die de onderzoeker verdere verdieping bieden. Het ensemble van al dit erfgoed op deze historische locatie is uniek voor Nederland. Minstens zo interessant is de opstelling zelf, het achterliggende wereldbeeld en de doelstellingen die er mee werden beoogd. Onderzoek naar de herkomstgeschiedenis van de objecten en de huidige visie van de gemeenschappen in de herkomstlanden zelf biedt een scala aan mogelijkheden. Er zijn de afgelopen jaren al veel onderzoekers gefaciliteerd, onder andere van Naturalis en het Rijksmuseum voor Wereldculturen. Op dit moment wordt het Missiemuseum betrokken bij *Pressing Matter*, een groot NWO-gefinancierd onderzoeksprogramma onder leiding van Wereldculturen en de Vrije Universiteit van Amsterdam (VU).

Het Missiemuseum gaat een eigen onderzoeksagenda opstellen. De prioriteit voor de komende jaren ligt bij herkomstgeschiedenis, menselijke resten en andere gevoelige thema's en bij objecten die gebruikt worden voor tijdelijke tentoonstellingen. Gezien de zeer kleine bezetting van het museum, wil het museum daarbij zoveel mogelijk gebruik maken van en samenwerken met onderzoekers en studenten van universiteiten, collega musea en samenwerkingsverbanden. Gedacht moet worden aan de Stichting Nederlandse natuurhistorische Collecties (SNNC), antropologische collecties (Rijksmuseum voor Wereldculturen) en missiemusea zoals de nog bestaande SVD-musea wereldwijd.

3.5. Documentatie

Een groot deel van de collectie is reeds geregistreerd in Memorix. Daarbij is de informatie overgenomen die op de oorspronkelijke index-kaarten stond. Ook is er door vrijwilligers onderzoek gedaan naar de feitelijke beschrijvingen van objecten en wordt onderzoek gedaan naar de archieven van de SVD en haar onderzoeksinstituten. Er is terrein te winnen in het uniform invoeren van informatie in het Memorix. Er zullen criteria worden opgesteld voor de wijze van documenteren.

3.6. Behoud en beheer

Het Missiemuseum wil met prioriteit werken aan het planmatig beheer van de collectie in de tentoonstellingen en in het depot. Daarvoor is het nodig een integrale opzet te maken voor het planmatig controleren van de collectie en het stap voor stap aanpakken van de achterstanden in beheer en behoud. Om een beeld te krijgen van de benodigde inzet en middelen wordt er gestart met een pilotproject van de speciale Conservatorkamer van Br. Berchmans. In deze geënceneerde kamer staat een grote diversiteit aan collectiestukken en kan als een mooie testcase dienen. De schatting is dat de inspectie en registratie 50 objecten per dag aan kan. Na de pilot zal het aantal haalbare objecten per dag indien nodig worden bijgesteld. Om een eerste beeld te geven volgt een kort overzicht van de nodige toekomstige werkzaamheden.

Locatie	Collectie/ materiaal	Actie
Conservatorkamer van Br. Bergmans	Divers en deels kwetsbaar	Inspectie, controle registratie, indien nodig schoonmaken.
Volkenkundige vitrines	Deels organisch kwetsbaar materiaal	Inspectie, controle registratie, schoonmaken.
Diergroep	Organisch kwetsbaar materiaal	Inspectie, controle registratie, schoonmaken behandelen tegen vraat.
Diervitrines	Organisch kwetsbaar materiaal	Inspectie, behandelen tegen vraat, constructie controleren en indien nodig verstevigen.
Insecten kabinetten	Organisch zeer kwetsbaar materiaal	Inspectie, controle registratie, behandelen tegen vraat.
Bibliotheek	Kwetsbaar	Registeren, inspecteren en herorganiseren.
Vlinder lades	Zeer kwetsbaar	Inspectie, controle registratie, behandelen tegen vraat.
Chinees textiel depot	Textiel, gemiddeld kwetsbaar	Registeren, inspecteren en herorganiseren.
Depots	Al het materiaal wat geen collectie is	Verwijderen uit depot en eventueel herplaatsen.
Collectie in depot	Zeer divers, kwetsbaar, soms zeer kwetsbaar	Verpakken in zuurvrije nieuwe dozen, melinex en/of tyvek hoezen.
Kasten en rekken in het depot	Sommige voldoen niet en kunnen een gevaar vormen voor de collectie.	De kasten voldoen niet aan een goede opslag; het openen van deuren vormt al een risico in sommige gevallen. Hier zullen open rekken of nieuwe kasten voor moeten komen. De oude kasten moeten worden verwijderd.
Depot en museum	Klimaatmonitorsysteem ontbreekt	Aanschaffen van kleine dataloggers die digitaal uit te lezen zijn.

Museum	Diefstalgevoelige collectie	Risico-inventarisatie en indien nodig aanschaf van inbraakveilige vitrines samen met de installatie van een intern camerasysteem, zodat er vanuit de balie zicht is op de zaal.
Transport/werkplek	Nog niet aanwezig	Opslag transportmaterialen, quarantaine ruimte voor objecten die binnenkomen, ruimte voor intern onderhoud/ lichte conservatie, onderzoeksruimte en bibliotheek.

3.7. Collectievorming, verwerven, selecteren en afstoten

Over de wijze van verwerving in de missielanden van de objecten in het Missiemuseum is nog weinig bekend. Helaas heeft (voor zover bekend) broeder Berchmans geen publicaties nagelaten, waarin hij de wijze van presenteren in het Missiemuseum toelicht. Hij heeft wel een beschrijving gemaakt van een route langs de vitrines, waarschijnlijk voor rondleidingen. Daaruit blijkt eens te meer zijn voorliefde voor de natuurhistorische collectie. Uit de inventarisatielijsten zijn ook gegevens te destilleren, zoals de interesse voor Nieuw-Guinea en de indeling van de Papoea-cultuur onderaan de rangorde van culturen. Er zijn beschrijvingen van het verzamelen bij de Papoea's door de SVD-pater Kirschbaum. Bij de bekering van de volkeren langs de Sepik-rivier deden zij afstand van hun heilige voorwerpen. Kirschbaum verzamelde de beste stukken en stuurde ze naar Rome voor het Lateraanse museum.

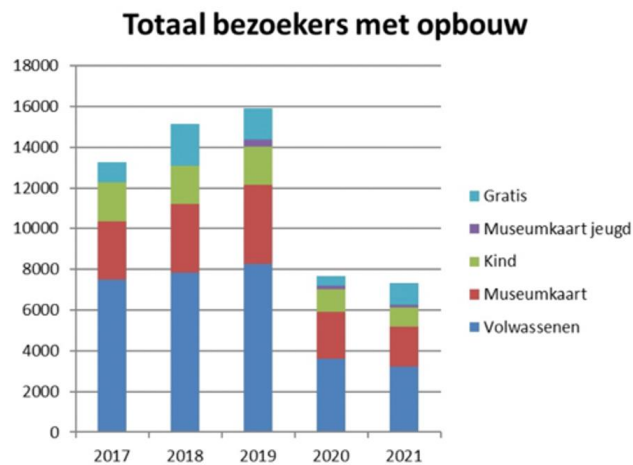
Er wordt zo spoedig mogelijk een verwervings- en afstotingsbeleid geformuleerd. Met de beperkte mankracht en middelen moet de kwaliteit van de collectie gewaarborgd kunnen worden, dus zal verwerving heel terughoudend moeten worden gedaan. Het afstoten van objecten die niet duidelijk verwant zijn aan de geschiedenis van het museum, en/of weinig cultuurhistorische waarde hebben zal moeten worden overwogen. Gezien het Missiehuis SVD officieel eigenaar is van het grootste deel van de collectie, zal afstoting veelal teruggave aan de SVD betekenen. Wanneer de SVD binnen haar eigen gelederen geen geschikte plaats voor deze eventuele objecten vindt is het Missiemuseum en zijn staf vervolgens uiteraard bereid mee te denken over mogelijke herplaatsingen. Zijn de objecten niet van de SVD dan zal het museum de LAMO (leidraad voor het afstoten Museale objecten) volgen.

Het Missiemuseum in Steyl is in Nederland nog het enige in zijn soort en in bijvoorbeeld Duitsland staan missiemusea, ook van de SVD, onder druk. Er moet rekening gehouden worden met veel aanbod de komende jaren waar criteria voor moeten worden opgesteld, ook ten aanzien van de collectie SMA uit Cadier en Keer en van andere recente verwervingen van de SVD. Daarbij wordt ook overlegd met netwerken als de Stichting Nederlandse Natuurhistorische Collecties (SNNC) en de musea die vallen onder het Rijksmuseum voor Wereldculturen.

4. Publiek

4.1. Algemeen

In de jaren voor Corona zat er een stijging in de bezoekersaantallen die naar het museum kwamen. Zo is te zien in onderstaand tabel dat het bezoekersaantal in 2017 13.263 was, in 2018 15.118 en in 2019 bijna 16.000. Door de vele lockdowns in Corona tijd is het bezoekersaantal in 2020 en 2021 aanzienlijk gedaald. Het museum gaat de aankomende jaren werken aan een herstel van de bezoekersaantallen en heeft de ambitie om door te groeien naar 20.000 bezoekers in 2025 en 25.000 in 2028. Naast de huidige doelgroepen: cultuurminnaars, niche doelgroepen, onderwijs, familie en traditionele bezoekers zal extra worden ingezet op gezinnen, jongeren en jongvolwassenen.

1

4.2. Presentatiebeleid

Bezoekers hebben, voordat ze de zalen van het Missiemuseum ingaan, context nodig. Met een introductie die alle perspectieven toont. Musea worden zich steeds meer bewust van de eigen geschiedenis en de wijze waarop de presentaties, maar ook de herkomst van de collectie een afspiegeling zijn van de tijd waarin ze zijn ontstaan, de toenmalige (koloniale) verhoudingen en de beeldvorming die dat met zich meebracht. Als de bezoeker zich bewust wordt van de geschiedenis en de beeldvorming die aan de presentatie ten grondslag ligt, wordt zijn/haar bezoek interessanter. Het verrijkt het verhaal en brengt het meer bij de tijd.

Daarbij is meerstemmigheid het uitgangspunt, in dialoog met het publiek. De perspectieven die het museum daarbij aan bod laat komen zijn in elk geval die van de SVD-missionarissen toen en nu, van gemeenschappen uit herkomstlanden in Nederland en van gemeenschappen in de herkomstlanden zelf.

¹ Communicatieplan Missiemuseum 2022

Antropologie

De antropologische presentatie in het Missiemuseum is zeer waarschijnlijk beïnvloed door de theorieën van Wilhelm Schmidt: de Kulturkreisen, het Urmonotheïsmus. Schmidt was de grote linguïst/antropoloog van de SVD, die o.a. het Anthropos tijdschrift en instituut oprichtte. De inrichting van de antropologische vitrines in het Missiemuseum volgt de wijze van presenteren van Schmidt (zoals o.a. in het Lateraanse Museum voor Missie en Etnologie in Rome): de 'grote beschavingen' zoals China eerst en aan het eind de 'primitieven', zoals de Papoea's. Schmidt had veel aandacht voor de 'primitieve culturen', want daar zocht hij bevestiging voor zijn theorie van het Urmonotheïsmus: het idee dat alle religie begint als monotheïstisch en daarna 'degenereert' tot polytheïsme. Het beoefenen van antropologie en het aanleggen van antropologische verzamelingen werd instrumenteel gezien voor het missiewerk: hoe beter men de inheemse culturen begreep, hoe beter men kon missioneren.

De grote opofferingen van de missionarissen worden zichtbaar gemaakt door de vitrine van de martelaren Heinle en Nies. Sommige historici leggen een verband tussen het brute optreden van de eerste missionarissen in China en de Boxer-opstand. De moord op de Duitse missionarissen werd, op aandringen van SVD-bisschop Anzer, door Keizer Wilhelm aangegrepen om de Jiaozhou-baai te bezetten en te beginnen met de opbouw van een Duitse kolonie in China. Andere Europese machten volgden en het was daarmee een bepalend moment in de moderne Chinese geschiedenis. Zo gingen kolonialisme en missiewerk hand in hand.

Natuurhistorie

De natuurhistorische opstelling heeft deels een andere achtergrond dan de volkenkundige collectie. Ook het natuurwetenschappelijke onderzoek hielp om grip te krijgen op de koloniën en om te onderzoeken welke natuurlijke hulpbronnen commercieel te exploiteren waren. De presentatie van dieren uit de koloniën kon gebruikt worden voor de opleiding van de missionarissen. De natuurhistorische collecties waren ook handelswaar en ruilmiddel: Berchmans dreef een levendige handel in paradijsvogels en de varanen werden gebruikt als (diplomatiek) ruilmiddel.

De presentatie, met een overdonderend tableau van dieren, was een ode aan de eenheid van de schepping. En het werd naar alle waarschijnlijkheid ook gedreven door de persoonlijke interesse van Berchmans, die in Brazilië verslingerd was geraakt aan vlinders en zijn natuurhistorische fascinatie in het museum kon uitleven.

4.3. Tijdelijke tentoonstellingen

Het Missiemuseum programmeert minimaal 1 tijdelijke tentoonstelling per jaar en werkt aan een uitbreiding en/of nieuwe tentoonstellingszaal. Er wordt voor meerdere jaren vooruit geprogrammeerd, zodat er ruim op tijd begonnen kan worden met fondsen werven, het betrekken van partners en andere zaken van lange adem. De programmering wordt voorgesteld door het medewerkersteam en ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur. Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de inzet van derden (onderzoekers, stagiaires en vrijwilligers) voor het realiseren van tentoonstellingen. Daarnaast wordt fondsenwerving en (extra) projectleiding een vast onderdeel van het tentoonstellingsproject.

Communicatie

Het (kritisch) onderzoeken en presenteren van de historische context en de daarbij behorende beeldvorming is leidend voor alle communicatie met het publiek. Het gaat dus niet alleen om de kerncollectie en vaste presentatie, maar ook om de tijdelijke tentoonstellingen, de website, educatieve programmering en zelfs over het winkelassortiment. Context en meerstemmigheid bieden is belangrijk in alle uitingen van het museum. Dit wil het museum doen door onder andere met andere musea samen te werken, hedendaagse kunstenaars te vragen te reflecteren op de collectie en door in projecten in samenspraak met belangengroepen te werken. Daarnaast wil het museum in zijn communicatie open staan voor vragen vanuit het publiek.

Educatie/ onderwijs

Het Missiemuseum wil zijn relatie uitbouwen met het onderwijs uit de regio, Oost-Nederland, NRW (Duitsland) en Belgisch Limburgs en doet dit graag in samenwerking met de gemeente Venlo, provincie Limburg en professionals uit het onderwijs. Het museum focust daarbij op de schoolvakken Burgerschap en Levensbeschouwing en zet daarbij zijn eigen expertise in.

Behoud vaste opstelling

De metershoge vitrines en de overweldigende dierpartij zijn het beeldmerk van het Missiemuseum en daarom van groot belang. Om dit onderdeel meer gewicht te geven in het museum zal er geïnvesteerd worden in onderzoek en ontsluiting over de achtergrond van het geheel en de vele individuele stukken. Dit wil het museum doen door de bezoeker bij binnenkomst onder te dompelen in het verhaal van het museum. Een eerste begin is daarvoor gemaakt met een korte introfilm en interactieve schermen in het museum die door middel van verschillende media (foto, film, tekst) achtergrondinformatie bieden. In een volgende fase zal de multimediale ervaring worden uitgebreid en zal er meer context worden geboden bij de vaste opstelling, om het publiek letterlijk en figuurlijk te kunnen verplaatsen naar de context van 100 jaar geleden. De bezoeker wordt ook uitgenodigd te reageren: het museum zoekt naar manieren om in dialoog te gaan met de bezoeker. In de zaal zelf zal ook met behulp van nieuwe media achtergrond en context worden geboden, zowel bij de individuele stukken als bij de ensembles. Het is de verantwoordelijkheid van het museum om de vaste opstelling en de individuele stukken in de best mogelijke staat aan het publiek te tonen en daarom investeert het museum in periodieke restauratie en continue passieve conservering.

4.4. Collectiebeheer op zaal

Een van de activiteiten die het museum voor het publiek wil gaan organiseren zijn zichtbare werkzaamheden aan het beheer en behoud van de collectie 'op zaal'. Het museum wil op deze manier het publiek betrekken bij het beheer en behoud van dit unieke ensemble. Dit is ook een manier om de expertise van het museum toegankelijk te maken voor het publiek en open te staan voor vragen zowel tijdens het museumbezoek als online.

4.5. Educatieve taken

Het Missiemuseum biedt rondleidingen, workshops en schoolprogramma's aan waarbij bewustwording van de geschiedenis en de beeldvorming die aan de presentatie ten grondslag ligt als leidraad wordt genomen. Enkele onderdelen van het huidige educatieve programma worden ook in de vakanties ingezet voor families. De ontwikkeling van schoolprogramma's is een belangrijk speerpunt, er is dan ook een intensieve samenwerking met de Gemeente Venlo, onderwijsinstellingen, rondleiders en museumdocenten.

4.6. Toegankelijkheid

Het Missiemuseum streeft een welkome publieksvriendelijke bezoekersreis na. Via de website en de informatiebalie zijn zowel informatie als entreetickets verkrijgbaar. Het museum faciliteert een ontmoetingsplek voor jong en oud met een museumshop, kindertafel, leestafel, bibliotheek, garderobekuisjes en een koffiepoint. Het Missiemuseum wordt naast museum steeds meer een toegankelijke plek die in verbinding staat met het Kloosterdorp en zijn regio.

4.7. Marketing en public relations

Het Missiemuseum streeft naar een positionering met een duidelijke boodschap voor publiek in Nederland en NRW Duitsland. Het museum richt zich op vier doelgroepen die zich willen verwonderen en meer willen weten over het culturele, natuurhistorische en levensbeschouwelijke verleden om zo het gesprek aan te gaan over de bijzondere ontstaansgeschiedenis, de drijfveren van toen en de perspectieven van nu.

Doelgroepen die het museum definieert zijn:

1. Cultuurminnaar
2. Families/ gezinnen met kinderen
3. Toeristen, bezoekers van Steyl
4. Onderwijs

4.8. Vrienden

Naast de wisseltentoonstellingen en de eventprogrammering onderzoekt het museum de mogelijkheid om het publiek meer met het museum verbinden door een vriendenvereniging 'Vrienden van het museum' op te richten en mensen zo meer deelgenoot te laten worden van de ontwikkelingen en uitdagingen. De 'Vrienden van het museum' krijgen eigen privileges.

5. Samenwerkingen

5.1. Partners en samenwerkingen

Voor het Missiemuseum zijn partnerschappen erg belangrijk. Om relaties op te bouwen, om de eigen kennis te vergroten en om gezamenlijk aanbod te creëren. Een belangrijke basis zijn de partnerschappen met bestaande museumnetwerken, zowel regionaal (de musea in Venlo) als in Nederland (de SNNC en het Rijksmuseum voor Wereldculturen). Een bijzonder netwerk is het netwerk van de missiemusea in Duitsland. Deze musea ondervinden dezelfde problematiek en staan ook voor grote uitdagingen, zoals het naar de tijd brengen van historische ensembles en museale verhalen. Daarbij betreft het museum andere internationale netwerken van universiteiten, onderzoeksinstituten en andere SVD-instituten in Duitsland en in herkomstlanden van de collectie. Een speciale plaats geeft het museum aan de gemeenschappen in Nederland en in het buitenland uit herkomstlanden van de collectie.

Voor het Missiemuseum is samenwerking met en de resultaten van het Pressing Matter project zeer interessant.² Verder wil het museum alle universiteiten met opleidingen of onderzoeksgroepen in de richtingen museologie, antropologie, cultuurhistorie en wetenschapshistorie interesseren voor samenwerkingen, stages of onderzoeksprojecten. Ook is het ontwikkelen van relaties met beroepsopleidingen zoals de Reinwardt Academie, het Hout en Meubileringscollege en aspirant preparateurs voor het museum van belang.

Daarnaast is een intensievere samenwerking met onderwijsinstellingen, rondleiders, museumdocenten en het ontwikkelen van schoolprogramma's voor het uitbreiden van het educatieve aanbod voor leerlingen en scholieren een belangrijk speerpunt deze beleidsperiode.

5.2. Netwerk

Naast partnerschappen om samenwerking uit te bouwen wil het Missiemuseum participeren in netwerken. Het Missiemuseum heeft zich aangesloten bij verschillende lokale en regionale netwerken zoals van culturele instellingen, maatschappelijke organisaties, en verschillende onderwijsvormen om de verankering in de regio te versterken.

Als museale netwerken maakt het Missiemuseum deel uit van het netwerk van de musea in Venlo, de Nederlandse Museumvereniging, de SNNC van de natuurhistorische musea en het Rijksmuseum voor Wereldculturen. In Duitsland maakt het Missiemuseum deel uit van het netwerk van missiemusea.

Daarnaast is het internationale netwerk van de SVD uiteraard van groot belang voor het Missiemuseum, evenals hun onderzoeksinstituten en SVD-instituten in herkomstlanden van de collectie.

In bijlage 1 is een lijst van netwerken bijgevoegd waar het museum extra aandacht aan wil besteden en indien haalbaar de inzet ervoor wil uitbreiden.

² Pressing Matter. Versie 13.06.2022 <<https://pressingmatter.nl/>>

6. SWOT-analyse en doelstellingen

6.1. SWOT-analyse

In deze SWOT is gekeken naar de huidige uitdagingen, kansen en mogelijkheden van het Missiemuseum om zich naar een gewenst toekomstbeeld te kunnen ontwikkelen.

Intern	Sterkte	Uitdaging
Monumentale museale presentatie	Uniek historisch ensemble.	Het bij de tijd brengen van het historische verhaal door het bieden van context en toelichting.
Collectie	Unieke top verzameling met een grote wetenschappelijke waarde.	De kwetsbaarheid van collectie in de presentatie en in de depots, er is daarvoor nog geen beheersplan.
Sociaal maatschappelijke waarde	Verbindende kracht tussen volkeren en culturen van de collectie en het bewust worden van de kwetsbaarheid van de natuur.	Het gesprek daarover aangaan en levend houden met het publiek.
Communicatie	Hoge gunfactor en warme herinneringen bij het publiek.	Meer context en meerstemmigheid bieden in alle uitingen van het museum.
Professionele organisatie	Professionele en enthousiaste staf.	Het op orde houden en brengen van de organisatie om de doelen van de komende jaren te bereiken.
Vrijwilligers	Lokale betrokkenheid en enthousiasme.	Lastig de groep te verbreden en met nieuwe vrijwilligers aan te vullen.
Bestuur	Gedreven en betrokken.	Zittingstermijn in lijn brengen met de code en het bestuur uitbreiden en versterken.
Gebouw	Historische locatie en authentieke elementen. Door robuust bouw redelijk stabiel klimaat.	Gebrek aan voldoende tentoonstellingsruimtes en werkruimtes. De depots zijn beperkt toegankelijk. Huurders/ studenten boven kostbare collectie. Achterstand in onderhoud van de gebouwen in Steyl.
Financiën	Bereidheid van stakeholders ons te steunen.	Er is nog veel onzeker op de korte en middellange termijn

		over de duurzaamheid van de exploitatie.
Extern	Kansen	Punten van zorg
Kloosterdorp Steyl	Historisch zeer fraai monumentaal ensemble inclusief mooie tuinen.	Beperkte samenwerking tussen de verschillende vrijwilligersorganisaties en ontbreken van een centrale regie.
Ligging Museum	In het historische en publiekelijk hart van Steyl.	Omvang en rijkheid van het museum is vanaf buiten niet zichtbaar.
Orde SVD	Steun, eigenaar collectie en erkenning van het belang.	De continuïteit en instandhouding van de goede relatie met de SVD.
Duits achterland	Samenwerking met het onderwijs daar en het grote publiek.	Nog vrij onbekend, zij met ons, wij met hen.
Toerisme	Ontsluiting van de kloosters in Steyl en alle aanbieders met routes.	Mensen ervaren vaak muren en poorten in Steyl en vinden het soms ontoegankelijk. Ontbreken van een platform/ infopunt in Steyl voor het maken van arrangementen en ontsluiting zoals een VVV.
Educatie/ onderwijs	Meer verbindingen met het onderwijs (inclusief Duitsland).	Nieuw aanbod moet nog gemaakt worden, inclusief werving nieuwe vrijwilligers voor de begeleiding en uitvoering.

6.2. Strategische en operationele doelstellingen

Strategische doelstelling 1 (Basiswerking/functies museum)

Het Missiemuseum wordt stap voor stap verder uitgebouwd tot een professioneel en kwalitatief museum, met een werking die alle basisfuncties integreert.

Operationele doelstelling 1/1

Het Missiemuseum wil de verschillende museale functies in de verschillende bouwblokken optimaliseren door de toegankelijkheid en het gebruik beter op elkaar af te stemmen.

Operationele doelstelling 1/2

Het museum wil zijn belevingsvolle museale performance versterken voor zijn publiek met een (inter)nationale uitstraling met gedifferentieerd aanbod voor de verschillende doelgroepen.

Operationele doelstelling 1/3

De uitwerking van de collectievisie en bijhorende acties worden nader uitgewerkt in een nieuw collectieplan voor een nog beter en sterker collectiebeheer en behoud.

Actie: Het museum uitbouwen tot een kwalitatief goed museum zowel op het gebied van collectiebeheer als voor het publiek met een gastvrij en toegankelijk museum.

1. Betere indeling/gebruik van de gebouwen voor de taken van het museum naar een hedendaags museum.
 - Kwaliteit en locaties depotruimte evalueren, werken aan uitbreiden en aanpassen naar alle huidige kwaliteitsnormen.
 - Beheersplan voor inspectie en behoud van de collectie maken.
2. Doorontwikkeling van de vaste presentatie en aanbod voor meer doelgroepen, inclusief gezinnen en kleine kinderen.
3. Investeren in verder onderzoek en verdieping van de vaste opstelling, de tijdelijke tentoonstellingen en samenwerkingsprojecten.
4. Collectieplan Missiemuseum uitvoeren:
 - Herbestemming of beleid bepalen rond de deelcollecties die minder aan bod komen in het narratief van het museum.
 - Verzamelbeleid vaststellen in overleg met eigenaar SVD en andere bestaande collecties van de musea van de SVD.
5. Meewerken aan afstemming grote collecties op ons thema met het Wereldmuseum/Naturalis.

Strategische doelstelling 2 (gastvrij museum, vanuit dialoog met meer verbinding en participatie)

Het Missiemuseum biedt meer context en meerstemmigheid in alle uitingen van het museum en gaat intensiever samenwerken met alle belanghebbenden.

Operationele doelstelling 2/1

Het Missiemuseum gaat actief op zoek naar de vele verhalen en gezichtspunten die verbonden zijn aan de collectie en zijn historische presentatie. De perspectieven die het museum aan bod wil laten komen zijn die van de missionarissen toen en nu, van gemeenschappen uit herkomstlanden in Nederland en van de herkomstlanden zelf.

Operationele doelstelling 2/2

Het Missiemuseum bouwt zijn relatie uit met het onderwijs uit de regio, Oost-Nederland, NRW (Duitsland) en Belgisch Limburg en doet dit graag in samenwerking met de Gemeente Venlo, provincie Limburg en professionals uit het onderwijs.

Operationele doelstelling 2/3

Het Missiemuseum focust op de schoolvakken Burgerschap en Levensbeschouwing en zet daarbij zijn eigen expertise in. Daarnaast bouwt ze laagdrempelig aanbod uit voor kinderen en families.

Operationele doelstelling 2/4

De projecten die het museum opstart worden zoveel mogelijk participatief met zijn publiek uitgewerkt, samen met betrokken (internationale) partners. Het museum is geen eiland, maar is verbonden met de (erfgoed)gemeenschap in de regio, bij de SVD en betrokken gemeenschappen in Nederland en in de herkomstlanden van zijn internationale collectie.

Actie: Het museum uitbouwen tot een kwalitatief goede samenwerkingspartner met meerstemmig aanbod:

1. Werken aan de groei van meerstemmig en laagdrempelig aanbod voor scholen, gezinnen, jongeren en jongvolwassenen.
2. Experimenteren in samenwerking met diverse gemeenschappen.
3. Pilots in gezamenlijke tentoonstellingen en/of projecten met internationale collega musea.
4. Betreft het publiek en het lokale erfgoedveld bij het toeristisch uitwerken van de eigen trajecten.
5. Zoekt een sterke verbinding met de SVD, gemeenschappen in Nederland en in de herkomstlanden en stelt eigen locatie beschikbaar als een centrale plek in deze ontwikkeling.

Strategische doelstelling 3 (Publiekswerking/wisselende tentoonstellingen)

Het Missiemuseum zet, vanuit de eigen collectie en het bijhorende verhaal en samen met diverse partners hedendaagse erfgoed en kunstprojecten en tentoonstellingen op die relevant zijn voor stad, regio en betrokken gemeenschappen. Deze projecten vergroten het draagvlak voor dit erfgoed. Deze projecten bedienen verschillende doelgroepen.

Operationele doelstelling 3/1

Via langlopende en goed voorbereide projecten worden relevante thema's uit de vaste collectie en historische presentatie uitgelicht. Hierbij wordt steeds opnieuw de connectie gemaakt met de vaste collectie en het bijzondere lokale en internationale verhaal.

Operationele doelstelling 3/2

Het museum bouwt zijn educatief aanbod verder uit, zowel voor de vaste collectie als gelinkt aan de wisselende projecten. Het museum wil zowel de aanwezige lagere, middelbare als het hoger onderwijs als publiek bedienen.

Operationele doelstelling 3/3

Een vast aanbod aan terugkerende publieksactiviteiten garandeert een dynamisch en afwisselend presentatiebeleid voor het publiek.

Actie: Het museum groeit naar een groter publieksbereik door een sterke programmering, intensieve samenwerking en een sterkere communicatie door:

1. Werken aan een herstel van de bezoekersaantallen na de terugval door corona en een doorgroei naar 20.000 bezoekers in 2025 en 25.000 in 2028. De huidige samenstelling van het publiek wordt uitgebreid met gezinnen, jongeren en jongvolwassenen.
2. Programmeert minimaal 1 tijdelijke tentoonstelling per jaar en werkt aan uitbreiding van de tentoonstellingsruimte door te zoeken naar mogelijkheden voor een nieuwe, vergrote tentoonstellingszaal.
3. Het museum komt in samenwerking tot erfgoed en kunstprojecten voor stad en regio.
4. Het museum onderzoekt en experimenteert in een circuitvorming met andere (internationale) missie, volkenkundige en natuurhistorische musea.

Strategische doelstelling 4 (Interne kwaliteitszorg en versterken organisatie)

Het Missiemuseum werkt aan de kwaliteit van de eigen dienstverlening, versterkt zichzelf als organisatie en versterkt zijn communicatie en relatie met het publiek.

Operationele doelstelling 4/1

Het museum wil de ontvangstfunctie, toegankelijkheid en de winkel verbeteren en uitbreiding nastreven van ruimtes voor educatieprojecten en wisselexposities.

Operationele doelstelling 4/2

Het museum wil zijn branding, marketing en communicatie versterken en vooral de toeristische relatie met Duitsland uitbouwen.

Operationele doelstelling 4/3

Ten behoeve van de interne organisatie wil het museum werken aan kwalitatief personeelsbeleid, scholing, het uitbreiden van het vrijwilligerswerk en het bestuur versterken en uitbreiden.

Actie: Ontwikkelen van het museum als een merk en verdere ontwikkeling van de organisatie door:

1. Project toeristische samenwerking met de stad, de provincie en Duitse partners.
2. Toegankelijkheid en gastvrijheid uitbouwen.
3. Aandacht voor diversiteit in alle uitingen en in de organisatie.
4. Communicatiestrategie en beleid uitwerken.
5. Straatbeeld, logo, naam, huisstijl, routing binnen en buiten versterken.
6. Tentoonstellingsruimte uitbreiden.
7. Permanente scholing voor medewerkers en vrijwilligers aanbieden.

7. Huisvesting, organisatie en bedrijfsvoering

7.1. Huisvesting en veiligheid

Het Missiemuseum omvat een gang uit 1895 met 3 museale ruimtes en een hierop aansluitende nieuwbouw (1931). De door het museum in gebruik zijnde ruimtes betreffen 1 balie/entree, 2 gangen, 6 zalen, 1 toilettengroep, 4 kantoren met keuken en toilet, 1 klusruimte en 2 depotverdiepingen. In bijlage 2 is de plattegrond van het gebouw toegevoegd.

7.2. Personeel en organisatie

Vrijwilligers

Het Missiemuseum wordt momenteel ondersteund door 45 vrijwilligers (inclusief de bestuursleden). Het museum streeft in de aankomende jaren naar zowel uitbreiding als vernieuwing van het huidige bestuur. De vrijwilligers vormen het hart van het Missiemuseum. Vrijwilligers voeren de volgende werkzaamheden uit: balie, toezicht, technische dienst, ondersteuning collectieregistratie, uitzoekwerk en rondleidingen. Vanwege de uitval door de coronaperiode en het behalen van respectabele leeftijden binnen het vrijwilligersbestand is het momenteel erg lastig om het werkrooster voor balie en toezichthouder te vullen. Oplossingen worden gezocht in het werven van nieuwe vrijwilligers en het versimpelen van procedures, zoals een eenvoudiger kassasysteem.

Medewerkers

De huidige bezetting medewerkers is minimaal. Voor de periode 2022 – 2028 is het behoud van de huidige bezetting medewerkers noodzakelijk, inclusief de (op dit moment tijdelijke) functie van collectiemedewerker. Daarnaast denken wij dat er een kleine uitbreiding nodig is om het beleid voor de komende jaren te kunnen uitvoeren.

Functie	2022	2023 tot 2028
Conservatoren	1,00	1,00
Coll medewerker	0,80	0,80
Administratie	0,58	0,58
Manager bedrijfsvoering	0,67	0,67
Manager publiekszaken	0,67	0,67
Educatie	-	0,50
Projecten	-	0,50

Educatie

Momenteel ontbreekt in het Missiemuseum een medewerker die zich intern en extern bezighoudt met educatie. Het betreft het ontwikkelen van schoolprogramma's en rondleidingen, educatieve bijdragen aan tentoonstellingen en ook training van vrijwilligers en medewerkers. Hiervoor zou het team met minimaal 0,5 fte moeten worden uitgebreid.

Programmering

De huidige bezetting is onvoldoende om ook te kunnen programmeren. Programmering van tijdelijke tentoonstellingen (en mogelijk ook andere activiteiten) is noodzakelijk om (herhaal) bezoek te stimuleren en daarmee de gewenste groei in bezoekersaantallen te realiseren. Tijdelijke tentoonstellingen zijn intensieve projecten, waar fondswerving en projectleiding een onevenredig groot beslag leggen op de beschikbare capaciteit. Hiervoor zou de staf met minimaal 0,5 fte moeten worden uitgebreid.

7.3. Automatisering

Automatisering en digitalisering speelt in de publieksbenadering en de bedrijfsvoering van musea een steeds grotere en belangrijkere rol. Ook het Missiemuseum denkt na over de digitale duurzaamheid van haar informatiestromen, gegevensbeheer, bezoekersinformatie, kassasysteem en beveiligingsystemen.

Klimaatsysteem

Op het moment staan er verspreid in het museum en depot luchtontvochtigers. Er zijn digitale meters beschikbaar voor het meten van de temperatuur en luchtvochtigheid. Daarnaast is er een datalogger die voor korte periodes de wisselingen hierin kan registreren. Deze datalogger is echter alleen toegankelijk via een app en moet handmatig, wekelijks, worden uitgelezen. Wenselijk is een systeem waarin er een constante registratie is, die direct doorgezet wordt naar een softwaresysteem die de gegevens registreert en een waarschuwing geeft wanneer het buiten de gestelde marges komt. Omdat er nog geen overzicht is van de fluctuaties in temperatuur en luchtvochtigheid over langere periodes, voornamelijk ook de verschillen tussen zomer en winter, kan nog niet worden bepaald of er een klimaatsysteem in de toekomst nodig zal zijn. Bij het herinrichten van het depot zal ook worden gekeken naar welke stukken extra klimaateisen nodig hebben en of er een ruimte of kast hiervoor moet worden aangepast, i.p.v. het gehele depot.

7.4 Financiën en begroting

Het Missiemuseum heeft in dit beleidsplan ambitieuze meerjarendoelstellingen gepresenteerd en dit geeft een eveneens ambitieuze meerjarenbegroting. De dekking voor de hier gepresenteerde meerjarenbegroting is niet gegarandeerd, maar geeft voor het Missiemuseum wel een belangrijke vergezicht in de gesprekken met de gemeente Venlo en de diverse fondsen

die de verdere ontwikkeling van het Missiemuseum mogelijk willen gaan ondersteunen.

Missiemuseum	Realisatie	Realisatie	Verwachting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Exploitatie	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Baten									
Entreegelden	€ 37.433	€ 34.511	€ 68.000	€ 89.683	€ 103.920	€ 124.271	€ 135.811	€ 147.762	€ 156.997
Bijzondere opbrengsten	€ 783	€ 903	€ 5.000	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Opbrengsten verkoop	€ 3.666	€ 4.872	€ 4.000	€ 4.152	€ 4.277	€ 4.383	€ 4.471	€ 4.561	€ 4.652
Buitengewone verkoop	€ 8.379	€ 13.125	€ 2.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Winkelverkoop	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.000	€ 9.270	€ 11.085	€ 12.115	€ 13.181	€ 14.005
Subsidie gemeente	€ 13.345	€ 13.775	€ 13.968	€ 306.476	€ 299.139	€ 285.062	€ 277.959	€ 270.841	€ 262.118
Extra subsidie gemeente	€ 19.500	€ 70.000	€ 145.532	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Subsidie provincie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Sponsors en giften	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300	€ 2.300
Projectsubsidie	€ 1.000	€ 0	€ 3.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Bijdrage Missiehuis	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
Bijdrage Missiehuis dekking conservator	€ 10.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Schenking Missiehuis jan. 2018	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Coronafonds gemeente Venlo	€ 14.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Coronafonds Rabobank	€ 2.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Fondsenwerving	€ 0	€ 0	€ 0	€ 25.000	€ 27.500	€ 30.000	€ 35.000	€ 40.000	€ 50.000
TOTAAL BATEN	€ 112.607	€ 138.686	€ 243.000	€ 438.611	€ 449.406	€ 460.102	€ 470.656	€ 481.645	€ 493.072
Lasten									
Personeleelkosten	€ 50.833	€ 104.388	€ 200.000	€ 285.195	€ 293.750	€ 302.563	€ 311.640	€ 320.989	€ 330.619
Afschrijving inventaris	€ 0	€ 0	€ 0	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Huur	€ 0	€ 0	€ 37.500	€ 50.000	€ 51.500	€ 52.788	€ 53.843	€ 54.920	€ 56.019
Elektriciteit	€ 7.500	€ 6.000	€ 6.000	€ 10.920	€ 11.248	€ 11.529	€ 11.759	€ 11.995	€ 12.234
Verwarming	€ 10.612	€ 9.434	€ 14.000	€ 21.129	€ 19.586	€ 18.156	€ 16.831	€ 15.602	€ 14.463
Schoonhouden gebouwen	€ 6.912	€ 4.575	€ 8.000	€ 8.304	€ 8.553	€ 8.767	€ 8.942	€ 9.121	€ 9.304
Beveiligingskosten	€ 5.988	€ 2.255	€ 3.000	€ 3.114	€ 3.207	€ 3.288	€ 3.353	€ 3.420	€ 3.489
Onderhoud bedrijfsinrichting	€ 6.847	€ 2.452	€ 2.000	€ 2.076	€ 2.138	€ 2.192	€ 2.236	€ 2.280	€ 2.326
Kantoorbenodigdheden (incl. telefoon)	€ 11.829	€ 11.075	€ 14.000	€ 14.532	€ 14.968	€ 15.342	€ 15.649	€ 15.962	€ 16.281
Verzekeringspremies	€ 785	€ 791	€ 2.000	€ 2.076	€ 2.138	€ 2.192	€ 2.236	€ 2.280	€ 2.326
Onderhoud collectie	€ 0	€ 4.959	€ 3.000	€ 3.114	€ 3.207	€ 3.288	€ 3.353	€ 3.420	€ 3.489
Tentoonstellingen	€ 1.493	€ 3.598	€ 5.000	€ 5.190	€ 5.346	€ 5.479	€ 5.589	€ 5.701	€ 5.815
Marketing	€ 5.494	€ 7.646	€ 4.000	€ 20.886	€ 21.400	€ 21.910	€ 22.412	€ 22.935	€ 23.480
Inkoop voor doorverkoop	€ 2.367	€ 3.757	€ 2.000	€ 2.076	€ 2.138	€ 2.192	€ 2.236	€ 2.280	€ 2.326
Advieskosten	€ 0	€ 0	€ 9.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
Educatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 7.500	€ 7.725	€ 7.918	€ 8.076	€ 8.238	€ 8.403
Transitiekosten	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
TOTAAL LASTEN	€ 135.659	€ 160.930	€ 309.500	€ 438.611	€ 449.406	€ 460.102	€ 470.656	€ 481.645	€ 493.072
Resultaat	-€ 23.053	-€ 22.244	-€ 66.500	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0